

Josip Broz Tito

Mlada leta

Josip Broz je bil rojen v Kumrovcu, Hrvaška, takrat še del Avstro-Ogrske v območju imenovanem Zagorje 25.maja.1882. Bil je sedmi otrok Franjota in Marije Broz. Njegov oče Franjo Broz je bil Hrvat, njegova mama Marija (rojena Javeršek) je bila slovenka. Ko je preživel nekaj otroških let pri svojem dedku v Posredi, se je vpisal v osnovno šolo v Kumrovcu, padel je v drugem razredu. Šolo je zapustil leta 1905. Leta 1907 se je preselil iz kmečkega okolja, in je začel delati kot vajenec strojništva v Sisku. Tam se je začel zavedati delavnega gibanja in je prvič v življenju praznoval 1 maj-dan dela. Leta 1910 se je pridružil social demokratični stranki Hrvaške in Slavonije. Med letoma 1911 in 1913 je delal na različnih koncih sveta. V Kamniku (Slovenija), Minhnu in Mainhamnu (Nemčija) kjer je delal v tovarni avtomobilov Mercedes-Benz.

Pot v Rusijo

Jeseni leta 1913, je bil Tito vpoklican v Avstro-Ogrsko vojsko. Maja 1912 je dobil srebrno medaljo v mečevanju v Budimpešti. Ob izbruhu prve svetovne vojne je bil poslan v Rumo. Bil je aretiran za proti vojno propagando in poslani so ga v zapor v Petrovaradinskem gozdu. Januarja leta 1915 je bil poslan na vzhodno fronto v Galiciji da bi se boril proti Rusiji. Opisal se je kot sposobnega vojaka in bil je predlagan za vojaško odlikovanje. Marca 1915 v Bukovini je bil resno poškodovan in zajeli so ga Rusi.

Pridruženje k revoluciji

Po trinajstih mesecih v bolnišnici, je bil poslan v taborišče v gorovju Ural, kjer so ga ujetniki izglasovali za njihovega vodjo. Februarja 1917 so uporniški delavci vdrli v zapor in osvobodili vse ujetnike. Tito se je pridružil skupini Bolševikov. Aprila 1917 je bil zopet aretiran ampak mu je spet uspelo pobegniti in se je pridružil demonstracijam v Svetem Petersburgu julija. Na njegovi poti na Polsko je bil ujet za tri tedne v Petropavlovski utrdbi. Spet je bil poslan v Kungur ampak je pobegnil iz vlaka. Skrival se je pri ruski družini kjer je spoznal in se poročil z Pelegijo Belousovo. Tito se je potem pridružil Rdeči Armadi v Omsku. Spomladi 1918 je prosil za včlanitev v Komunistično Partijo Rusije. Junija 1928 je šel iskat delo da bi lahko vzdrževal svojo družino in ga je našel blizu Omska kjer je bil zaposlen kot strojnik. Leta 1920 sta on in njegova žena naredila dolgo potovanje nazaj v Jugoslavijo.

Vrnitev v Jugoslavijo

Ko se je vrnil domov se je takoj pridružil Komunistični Partiji Jugoslavije. Njihov vpliv na politično življenje se je zelo večal. Leta 1920 so na volitvah dobili 59 sedežov in postali tretja najmočnejša stranka v Jugoslaviji. Kraljevo vladanje ni toleriralo KPJ in kralj jo je prepovedal. Tito je nadaljeval svoje delo v tajnosti čeprav je bil pritisk vlade na Komuniste velik. Leta 1921 se je preselil v Veliko Trojstvo in se zaposlil kot strojnik. 1934 je postal član politbiroja Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije in začel uporabljati vzdevek **Tito**. 4. julija 1941 je Tito izdal razglas, s katerim je pozval narode na območju Jugoslavije na oborožen boj proti nacistom.

Druga svetovna vojna

Aprila 1941 so Nemci, Italjani in Madžari napadli Jugoslavijo. Bombniki so bombardirali vsa večja mesta v Jugoslaviji vključno z Beogradom. Enajst dni po začetku bombardiranja so predstavniki Jugoslavije podpisali kapitulacijo. Tito se ni neposredno odzval na Nemško invazijo, niti na Stalinove ukaze saj je Sovjetska Zveza z Nemčijo podpisala pogodbo o nenapadanju. Ko pa so 22. junija Nemci napadli, je Tito nemudoma sklical konferenco v Beli Cerkvi in Jugoslovanski partizani so takoj začeli napadati okupatorje in osvobajali košček po košček ozemlja.

Po vojni

Od 1945 in 1953 je bil predsednik vlade in minister za zunanje zadeve v vladi FLRJ. 1948 se je sprl z Stalinom glede Informbiroja, kar je privedlo do razkola med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo. 13. januar 1953 je postal dosmrtni predsednik SFRJ. Podredil si je vse vzvode oblasti in postal diktator in absolutni vladar Jugoslavije. S pomočjo vojske, in komunistične stranke je vladal Jugoslaviji vse do svoje smrti. 1961 je z Gamalom Abdelom Naserjem in Džavaharlalom Nehrujem ustanovil Gibanje neuvrščenih. V zadnjem desetletju pred smrtjo je trpel za Parkinsonovo boleznijo, hudo sladkorno boleznijo, imel težave s kožno pigmentacijo. 4. maja 1980 (to je uradni datum, ki je po vsej verjetnosti politično določen; Tito naj bi umrl že nekaj dni prej) je umrl v Kliničnem centru v Ljubljani za posledicami gangrene (še prej so mu v zadnjem poskusu zdravljenja amputirali levo nogo). Po Titovi smrti je politični vrh v Jugoslaviji zagovarjal geslo »tudi po Titu - Tito«, zavzeli so se torej za ohranitev starega sistema.

Od kod ime Tito

Popularna razlaga za to imeje bila iz njegove materinščine. KO je bil še v partizanih in je vodil svoj bataljon. Svojim vojakom je nalagal delo tako da je pokazal na vojak in mu rekel ti in pokazal na delo in mu rekel to. In tako so ga vojaki poimenovali Tito.